

виробництва й підтримка його конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі залежить від інвестиційно-інноваційної діяльності. Створення умов для формування й ефективного використання інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємств набуває особливого значення у зв'язку зі становленням та подальшим розвитком ринкових відносин в Україні, які пов'язані з розбудовою інвестиційно-інноваційної моделі економіки.

Але незважаючи на досягнуті позитивні тенденції, в економіці України має місце ряд недоліків, що знижують активність інвестиційно-інноваційних процесів, а отже, стримують перехід на інноваційну модель розвитку, а саме: низька економічна культура, відсутність мотивації суб'єктів господарювання до підвищення конкурентоспроможності шляхом впровадження інновацій; значний податковий тиск; недостатньо розвинена ринкова інфраструктура, що робить неможливим широке залучення інвестицій; нестача у підприємств фінансових ресурсів для інвестиційно-інноваційних витрат та інше. У зв'язку з цим можна виділити наступні фактори, що стимулюватимуть інвестиційно-інноваційну діяльність підприємств: висока культура ведення бізнесу, висококваліфікований персонал; правове середовище у якому права власника на інновації мають чітке визначення; низькі процентні ставки; гнучкий ринок праці, що забезпечує низькі витрати на робочу силу і висока мобільність кваліфікованої робочої сили у середині підприємств.

У сучасних умовах господарювання в процесі управління інвестиційно-інноваційною діяльністю необхідно враховувати наступні положення: організацію інвестиційно-інноваційної діяльності на державному, регіональному рівнях, а також на рівні окремих підприємств (нормативне забезпечення інноваційної діяльності на всіх рівнях з урахуванням її галузевої специфіки); налагодження взаємодії між цими рівнями з метою максимального підвищення ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності (розвиток інфраструктури і методів взаємодії різних рівнів інноваційної діяльності з метою підвищення її ефективності); удосконалення систем і методів управління інвестиційно-інноваційною діяльністю на всіх рівнях; аналіз і оцінку результатів інвестиційно-інноваційної діяльності на всіх рівнях (одержання всебічної об'єктивної оцінки результатів інвестиційно-інноваційної діяльності на всіх етапах з метою відсікання на ранніх етапах безперспективних в економічному і соціальному планах нововведень для того щоб зосередити обмежені ресурси на найбільш перспективних розробках).

Для залучення підприємницьких структур до участі в розробленні і впровадженні інновацій з

урахуванням досвіду розвинутих ринкових країн світу доцільно надавати їм: пільги на придбання сировини, матеріалів і устаткування, причому не тільки з державних джерел, але і на вільному ринку (у тому числі і закордоном, якщо буде доведено, що за своїм рівнем вони перевершують відповідні зразки, доступні в країні); податкову знижку на прибуток; можливість довгострокової амортизації основних фондів; державну землю в безкоштовне користування на період пов'язаний з виконанням замовлення; авансові платежі за замовленнями та на матеріали й устаткування з державних джерел; компенсацію всіх витрат, пов'язаних з реорганізацією виробництва чи перепідготовкою кадрів, при підключенні фірми до державного інноваційного проекту.

УДК 338.48

ТАЙМШЕР ЯК НОВА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ КРУЇЗНОГО БІЗНЕСУ

Емельянова К.С., ст. викладач (МГУ)

Сучасна світова круїзна індустрія досягла значних масштабів розвитку, що в певній мірі спонукає круїзні компанії досліджувати нові ринкові сегменти, розробляти нові форми організації бізнесу з метою заохочення попиту на круїзний продукт.

Саме однією з таких форм став таймшер, ідея використання якого була запозичена з готельно-ресторанного бізнесу, коли заможні споживачі мають змогу відійти від запропонованих компанією стандартів завдяки самостійному плануванню маршруту та стоянки в портах. Це в певній мірі надає їм відчуття індивідуальності та несхожості.

Історично концепція таймшеру була розроблена в 60-х рр. в Європі, пізніше її було впроваджено в США. В світовій круїзній індустрії таймшер був впроваджений в 2000-х рр. здебільшого інвестиційними холдингами, що спеціалізуються на операціях з нерухомістю, з метою прибуткового вкладення капіталу, такими як: Orphalse, Prudential Douglas Elliman, Residential Cruise Line Ltd.

Світова практика призвела до появи різновидів таймшеру, найбільш актуальними з яких є тиждень відпочинку, плаваючий відпочинок та бали.

З точки зору компаній-судновласників таймшер є можливістю залучення додаткового прибутку, не вдаючись до розпродажу частки компанії. Українські компанії, не зважаючи на те, що вони знаходяться значною мірою осторонь світового круїзного бізнесу, могли б також

використовувати систему таймшер, вступаючи до міжнародних таймшер клубів за відносно невеликої роялті. Ця система клубного відпочинку певним чином пов'язана з франчайзинговими ланцюгами. Так, готельна мережа Four Seasons спільно з холдингом BV International Oceans в 2010 р. випустила лайнер на основі таймшер зі строком оренди до 50 років, мінімальною вартістю 2,9 млн. євро, а також можливістю планування власних апартаментів.

Головною проблемою для українських судновласників, які мають наміри, функціонувати на основі таймшер бізнес-формату, є відсутність законодавчого регулювання цієї форми бізнес діяльності. Так, в законодавчих актах не має посилення на те, що зазначена діяльність заборонена, проте водночас не має і прямих актів, які б регулювали таймшер. В країнах Європи законодавча база по регулюванню економічної діяльності на основі таймшер була розроблена в 90-х рр.

Таким чином, з метою розвитку круїзної індустрії в Україні необхідно активізувати участь вітчизняних судновласників у системі таймшер. Проте за для цього необхідні значні капіталовкладення для досягнення рівня європейських чи то американських компаній. До того ж доцільним вважається участь у подібних системах і готельно-ресторанних та розважальних комплексів, відпочинок в яких може бути реалізований у якості обміну на круїзний відпочинок. Це могло б бути реалізовано на основі формування транспортно-туристичних кластерів.

УДК 658.114

ЕКОНОМІКА СОЦІАЛЬНО-РИНКОВОГО ТИПУ ЯК ГАРАНТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Зайцева І.Ю., д.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Україна належить до перехідних суспільств, що задекларували свій демократичний вибір. Рух до демократії на протязі перших десяти років її існування відбувався доволі хвилеподібно, з «припливами» та «відпливами», наростанням кризових явищ та їх подоланням. В умовах перехідного періоду, якому притаманна боротьба старих та нових тенденцій і який за означенням є періодом невизначеності, такий розвиток можна вважати нормальним. Однак останнім часом стан «відпливу» затримався, а спроби подальшої демократизації політичного процесу наштовкуються на протидію організованих і впливових сил.

Економічна безпека як практичне

завдання, що постало перед українськими суб'єктами господарювання, була породжена транзитивними явищами у процесі переходу від соціалістичної до ринкової економіки, появою приватної власності. Як відомо, за умови соціалістичної економіки проблема економічної безпеки не стояла перед керівництвом підприємства, оскільки її рішення було завданням власника – держави. Тому за роки радянської влади не спостерігалось жодного випадку банкрутства, присвоєння ресурсів одного підприємства іншим, розкрадання комерційної таємниці й оборотності цього ресурсу на користь викрадача і т.п.

Розвиток ринкових механізмів в економіці України, зміна форм і методів державного регулювання діяльності підприємств, зростання впливу зовнішнього середовища, поява конкуренції і необхідності адаптації підприємств до сучасних умов господарювання зумовили появу численних взаємозв'язків підприємств із суб'єктами зовнішнього середовища. В умовах суттєвого політичного, економічного та соціального напруження, непередбачуваності та невизначеності, стрімкого збільшення кількості рейдерських захоплень, виникає необхідність підтримки безпеки взаємодії підприємства із суб'єктами зовнішнього середовища. Впевненість у тім, що "захопити - набагато розумніше, ніж купити", поширюється серед молодого покоління вітчизняного бізнесу надто швидко.

Сучасний етап ринкових перетворень, властиві йому економічна і суспільно-політична нестабільність, розгул переділу власності, правовий нігілізм суб'єктів господарювання обумовлюють зростаючий вплив загроз економічній безпеці підприємства. До найважливіших з них доцільно віднести появу нового типу загрози – загрози недружного поглинання підприємства, яка суттєво впливає на управління складовими економічної безпеки підприємств автотранспорту. У вітчизняну практику поступово впроваджуються технології корпоративного шантажу. Ці процеси набули настільки масового характеру, що сама проблема вже давно перетворилася у загальнодержавну.

Створення сприятливого та передбачуваного економічного середовища для розвитку підприємництва і реалізації права на підприємницьку діяльність є невід'ємною компонентою соціально-економічного розвитку України, пріоритетною функцією органів державного управління в умовах ринкової економіки, реалізація якої необхідна для демократизації суспільства, формування цивілізованого конкурентного середовища. При цьому важливим напрямком підвищення рівня економічної безпеки є вирішення важливої та слабкоструктурованої проблеми запобігання